

Paremmiin sanoen

Tässä osastossa esitetään julkisuudesta poimittuja kielivirheitä ja tyylikömpelyksiä lyhyesti perusteltuine korjausedotuksineen

Seuraavat poiminnot ovat kaikki samasta julkaisusta.

»Valitettavaa vain on, että taloudelliset asiat on *ryvetetty liian syvälle politiikan rämeeseen* ja jokainen kiipijä yrittää *työdä niillä mynttiä omaan kasaansa* samoin kuin jokainen puolue yrittää saada kansan *näkemään ne omien värillisten silmälasiansa läpi*» — Pelottava esimerkki toisiinsa sopimattomien kuvien kasaamisesta. Parempi olisi ollut todeta, että taloudelliset asiat on tehty liiaksi poliittisiksi ja että jokainen kiipijä koettaa käyttää niitä omaksi edukseen — sen jälkeen olisivat värilliset silmälasit vielä sopineet.

*

»— — *kolmas ja samalla loppukierros* alkaa nyt.» — Adjektiiviattribuutti *kolmas* on rinnastettu yhdyssanan määräysosan kanssa (*loppu-*). Se on tietysti mahdollista, mutta tasapainoisempi ja tyyllisemmin luistavampi olisi ilmaus asussa *kolmas ja samalla viimeinen* kierros.

*

»— — pysähdytään ainakin runollisen viihtyisässä X:ssä, *jonka* monet ovat nähneet ohi purjehtiessaan, *mutta* aniharvat ovat *siellä* käyneet.» —

Rinnastuskonjunktiot sellaiset kuin *mutta* liittävätkin toisiinsa samanarvoisia ilmauksia: kahta päälausetta, kahta sivulausetta tai kahta määräystä. Tässä kuitenkin on jonka-sanalla alkava sivulause rinnastettu päälauseeseen (aniharvat ovat siellä käyneet). Kohdan pitäisi kuulua joko: »— — jonka monet ovat nähneet o. p., mutta jossa aniharvat ovat käyneet» tai: »Monet ovat sen nähneet o. p., mutta aniharvat ovat siellä käyneet».

*

»Saaduista ennakkotiedoista päätellen voidaan myöskin odottaa hyviä tuloksia, jopa entistä parempia, *joka* normaalivuosina oikeastaan kuulukaan asiaan.» — Relatiivipronominina olisi tässä, koko l a u s e e n viittaamassa, sopivin *mikä*. *Joka* viittaa yleensä s a n a a n, esim.:»— — odottaa hyviä tuloksia, *joita* normaalivuosina kuuluvatkin asiaan.»

*

»— — merkitään siis tilauslistoille maksullisten tilausten joukkoon ainostaan *sillä erotuksella*, että — —». — Epäsuomalainen adessiivi on tässä helppo korvata irrallisella nominatiivilla: *vain se erona*, että — —.

»Kortteja edellisiin *vaakasuuralla viivauksella*. — — Nimileimasimia *puupidikkeellä*.» — Tämä »myymäläadesiivi» elää yhä. Tässä tapauksessa sen voisi korvata esim.: »Kortteja edellisiin (*vaakasura viivaus*). — — Nimileimasimia (*puupidike*).» — »Joulunumero ilmestyy 68-sivuisena *3-värikannella*» olisi suomeksi »68-sivuisena, kolmivärikantisen».

*

»— — huomattavaa osaa viennissämme esittävän paperin kulutus ja kysyntä on maailmassa kasvamassa, jopa siinä määrin, että *niistä* odotetaan lähivuosina syntyvän puutetta.» Mistä *niistä* syntyy puutetta? Epäilemättä kulutuksesta ja kysynnästä, koska muuta monikollista ilmausta ei ole tarjolla. Tarkoitus on tietysti sanoa, että puutetta syntyy paperista, ja silloin pitäisi pronomininä olla *siitä*. — Päinvastoin taas seuraavassa pitäisi olla yksiköllinen pronomini:»— — liikutaan enimmäkseen busseilla, *josta* (po. *joista*) on tilaisuus nähdä — — kulttuuriseutuja».

*

»Jokaisen suomalaisen mieltä on varmaan *lämmittänyt* poikiemme ur-

heilusaavutukset — —.» Useinhan predikaatti on yksiköllisessä muodossa, vaikka sen jäljessä oleva subjekti on monikollinen, mutta silloin verbi merkitsee olemassa olemista, liikettä tai tilanmuutosta; transitiiiverbi noudattaa aina nominatiivisubjektinsa lukua. Siis: »Jokaisen suomalaisen mieltä *ovat* varmaan *lämmittäneet* poikiemme urheilusaavutukset — —». — Aivan perusteeton on yksikkö seuraavassa: »— — tilaukset, vaikka ne *olisi* (po. *olisivat*) eri asiamiesten välittäminkin».

*

»Seuramatkoja on järjestetty — — *osallistuen yhdistys* näiden matkojen kustannuksiin huomattavalla osuudella.» — Toisen infinitiivin instruktiiviin ei voi liimata tällaista subjektiä, vaan se liittyy päälauseen subjektiin. Tässä tapauksessa on turvauduttava rinnastukseen: »— — *ja yhdistys on maksanut huomattavan osan kustannuksista*».

*

»Kotimaiset [posti]merkit ovat kuitenkin yleensä ulkomaisia arvokkaampia — —, joskin poikkeuksia tietysti *löytyy*.» — Kun ei ole puhe hakemisesta, olisi luontevampaa sanoa *on kuin löytyy*.